

TO‘RTINCHI BO‘LIM

MA‘MURIY HUQUQBUZARLIK TO‘G‘RISIDAGI ISHLARNI YURITISH

XIX bob. UMUMIY QOIDALAR

269-modda. Ma‘muriy huquqbuzarlik to‘g‘risidagi ishlarni yuritish vazifalari

Ma‘muriy huquqbuzarlik to‘g‘risidagi ishlarni yuritish vazifalari: har bir ishning holatini o‘z vaqtida, har tomonlama, to‘la va obyektiv ravishda aniqlab chiqishdan, bu ishni qonun hujjatlariga muvofiq holda hal etishdan, chiqarilgan qarorning ijrosini ta‘minlashdan, shuningdek ma‘muriy huquqbuzarlik sodir etish sabablari va bunga olib kelgan shart-sharoitlarni aniqlashdan, huquqbuzarliklarning oldini olishdan, fuqarolarni O‘zbekiston Respublikasi [Konstitutsiyasi](#) va qonunlariga rioya etish ruhida tarbiyalashdan, qonuniylikni mustahkamlashdan iboratdir.

269¹-modda. Ma‘muriy huquqbuzarliklar to‘g‘risidagi ishlar

Ma‘muriy huquqbuzarliklar to‘g‘risidagi ishlar ishda ishtirok etuvchi shaxslar tomonidan taqdim etilgan hujjatlar, ishni ko‘rib chiqish jarayonida organ (mansabdor shaxs) tomonidan talab qilib olingan hujjatlar, shuningdek qog‘ozda rasmiylashtirilgan hujjatlar asosida shakllantiriladi.

Ma‘muriy huquqbuzarliklar to‘g‘risidagi ishlar elektron shaklda shakllantirilishi mumkin.

Ma‘muriy huquqbuzarliklar to‘g‘risidagi ishlar elektron shaklda shakllantirilganda ishda ishtirok etuvchi shaxslar organga (mansabdor shaxsga) o‘zining elektron raqamli imzosi bilan tasdiqlangan hujjatlarni elektron shaklda taqdim etishga haqli.

Ishlar elektron shaklda shakllantirilganda ishda ishtirok etuvchi shaxslar tomonidan sudga taqdim etilgan yozma hujjatlar ishga elektron shaklda qo'shib qo'yiladi, shundan so'ng yozma hujjatlar ularni taqdim etgan shaxslarga qaytariladi.

Ma'muriy huquqbuzarliklar to'g'risidagi ishlar elektron shaklda shakllantirilgan taqdirda, organ (mansabdor shaxs) tomonidan rasmiylashtirilgan hujjatlar tegishincha organning majlisida raislik qiluvchining va kotibning yoki ishni ko'rib chiquvchi mansabdor shaxsning elektron raqamli imzosi bilan tasdiqlanadi.

Ma'muriy huquqbuzarliklar to'g'risidagi ishlarni elektron shaklda boshqa organga topshirish axborot tizimi orqali amalga oshiriladi.

Ma'muriy huquqbuzarliklar to'g'risidagi elektron shaklda shakllantirilgan ishlarning qog'ozdagi ko'chirma nusxalari bo'lishi mumkin.

(269¹-modda O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 24-dekabrdagi O'RQ-597-sonli Qonuniga asosan kiritilgan — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 25.12.2019-y., 03/19/597/4193-son)

269²-modda. Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishni yuritishda ishtirok etuvchi shaxslarning murojaatlari

Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishni yuritishda ishtirok etuvchi shaxslar ushbu Kodeksda belgilangan tartibda va muddatlarda ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlar yuzasidan murojaat qilishga haqli.

Murojaat va unga ilova qilinadigan hujjatlar sudga elektron hujjat shaklida yuborilishi mumkin.

Ish holatlari hujjatlarning faqat asl nusxalari bilan tasdiqlanishi lozim bo'lganda, shuningdek boshqa zarur hollarda ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishni yuritayotgan organning (mansabdor shaxsning) talabi bilan hujjatlarning asl nusxalari taqdim etiladi.

(269²-modda O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 24-dekabrdagi O'RQ-597-sonli Qonuniga asosan kiritilgan — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 25.12.2019-y., 03/19/597/4193-son)

270-modda. Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni yuritish tartibi

Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni yuritish tartibi ushbu Kodeks va boshqa qonun hujjatlari bilan belgilanadi.

271-modda. Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni yuritishni istisno etuvchi holatlar

Quyidagi holatlar mavjud bo'lgan taqdirda ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni yuritishni boshlash mumkin emas, boshlangan ish esa tugatilishi lozim:

- 1) ma'muriy huquqbuzarlik hodisasi yoki alomati yo'q bo'lsa;
- 2) ma'muriy huquqbuzarlikni sodir etish paytida shaxs o'n olti yoshga to'lmagan bo'lsa;
- 3) g'ayrihuquqiy harakat yoki harakatsizlikni sodir etgan shaxs aqli noraso bo'lsa;
- 4) shaxs harakatni zaruriy mudofaa holatida yoki oxirgi zarurat holatida qilgan bo'lsa;

4¹) shaxs harakatni jismoniy yoki ruhiy majburlash yoxud qo'rqitish natijasida qilgan bo'lsa;

(271-modda O'zbekiston Respublikasining 2018-yil 9-yanvardagi O'RQ-459-sonli Qonuniga asosan 4¹-band bilan to'ldirilgan — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 10.01.2018-y., 03/18/459/0536-son)

5) amnistiya akti chiqishi, agar u ma'muriy jazo chorasini qo'llanishni bekor qilsa;

6) ma'muriy javobgarlikni belgilovchi hujjat bekor qilingan bo'lsa;

7) ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishni ko'rib chiqish paytiga kelib ushbu Kodeksning 36-moddasida nazarda tutilgan muddatlar o'tib ketgan bo'lsa;

8) ma'muriy javobgarlikka tortilayotgan shaxs xususida shu fakt yuzasidan ma'muriy jazo qo'llanish to'g'risida vakolatli organ (mansabdor shaxs) qaror chiqargan bo'lsa yoki ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni tugatish to'g'risida chiqarilgan qaror bekor qilinmagan bo'lsa, shuningdek mazkur fakt yuzasidan jinoyat to'g'risidagi ish qo'zg'atilgan bo'lsa;

9) shaxs ishi yuritila boshlangan paytda vafot etgan bo'lsa;

10) huquqbuzarlikning oqibatlarini bartaraf etilgan taqdirda shaxsni javobgarlikdan ozod etish ushbu Kodeksning tegishli moddasida nazarda tutilgan bo'lsa;

(271-modda O'zbekiston Respublikasining 2015-yil 20-avgustdagi O'RQ-391-sonli Qonuniga asosan 10-band bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2015-y., 33-son, 439-modda)

11) agar ushbu Kodeks 164-moddasining birinchi, ikkinchi va uchinchi qismlarida, 165-moddasining birinchi qismida, 166-moddasining birinchi va uchinchi qismlarida, 167-moddasining birinchi, ikkinchi va uchinchi qismlarida, 168-moddasida, 171-moddasining birinchi, ikkinchi va uchinchi qismlarida, 172, 173-moddalarida, 174-moddasining birinchi va ikkinchi qismlarida, 174¹-moddasining birinchi — sakkizinchi qismlarida, 175-moddasining birinchi va oltinchi qismlarida, 175¹-moddasining birinchi qismida, ¹⁷⁵³, 175⁴-moddalarida, 175⁵-moddasining birinchi qismida, 176¹ — 176⁴-moddalarida, 177-moddasining birinchi qismida, 177¹-moddasining birinchi qismida, 177²-moddasining birinchi qismida, 178-moddasining birinchi, uchinchi — sakkizinchi qismlarida, 178¹-moddasining birinchi va ikkinchi qismlarida, 179²-moddasining birinchi va ikkinchi qismlarida, 179⁴-moddasining birinchi qismida, 179⁵-moddasida, 215-moddasining birinchi qismida, 215¹-moddasining birinchi qismida, 227⁸-moddasining birinchi, uchinchi va beshinch qismlarida, 227¹⁴-moddasining birinchi va uchinchi qismlarida, 227¹⁵-moddasining birinchi qismida, 227¹⁶-moddasining birinchi va to‘rtinchi qismlarida, 227¹⁸-moddasining birinchi va uchinchi qismlarida, 227¹⁹-moddasining birinchi qismida, 227²¹-moddasida, 227²²-moddasining birinchi qismida, 227²³-moddasining birinchi qismida, ²²⁷²⁴, ²²⁷²⁵ va 227²⁶-moddalarida, 227²⁷-moddasining birinchi qismida nazarda tutilgan huquqbuzarlikni birinchi marta sodir etgan tadbirkorlik subyektining mansabdor shaxslari yoki xodimlari yoxud tadbirkorlik faoliyati bilan shug‘ullanuvchi fuqarolar yo‘l qo‘yilgan buzilishlarni huquqbuzarlik aniqlangan paytdan e’tiboran o‘ttiz kunlik muddatda ixtiyoriy ravishda bartaraf etgan va (yoki) yetkazilgan moddiy zararning o‘rnini qoplagan bo‘lsa, bundan fuqarolarning hayoti va (yoki) sog‘lig‘iga zarar yetkazilgan hollar mustasno.

(271-moddaning 11-bandini O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 31-oktabrdagi O'RQ-577-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 01.11.2019-y., 03/19/577/3975-son — 2020-yil 2-fevraldan kuchga kiradi)

272-modda. Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishni fuqarolarning tengligi asosida ko'rib chiqish

Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ish barcha fuqarolarning jinsi, ijtimoiy kelib chiqishi, shaxsiy va ijtimoiy mavqeyi, irqi, millati, tili, dini va e'tiqodidan qat'i nazar, qonun oldida va shu ishni ko'rib chiquvchi organ (mansabdor shaxs) oldida tengligi asosida ko'rib chiqiladi.

273-modda. Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ish yuritiladigan til

Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ish o'zbek tilida, qoraqalpoq tilida yoki muayyan joydagi ko'pchilik aholi so'zlashadigan tilda yuritiladi. Ish yuritilayotgan tilni bilmaydigan ish ishtirokchilariga tarjimon orqali ish materiallari bilan to'liq tanishish va ishni mohiyati bo'yicha ko'rib chiqish chog'ida qatnashish huquqi, shuningdek o'z ona tilida so'zlash huquqi ta'minlanadi.

274-modda. Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishning ochiq ko'rilishi

Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ish ochiq ko'riladi.

Ma'muriy huquqbuzarliklar to'g'risidagi ishlarni ko'rib chiqishning tarbiyaviy va ogohlantiruvchi rolini oshirish maqsadida bunday ishlar huquqbuzarning ish, o'qish joyidagi jamoalarida yoki yashash joyida ko'rib chiqilishi mumkin.

275-modda. Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni yuritish chog'ida qonunlarning ijrosi ustidan prokuror nazorati

Prokuror ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlarni yuritish chog'ida qonunlarning ijrosi ustidan nazoratni amalga oshirar ekan:

ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risida ish qo'zg'atishga;

ish materiallari bilan tanishib chiqishga;

ish yuritish vaqtida organlar (mansabdor shaxslar)ning harakatlari qonuniyligini tekshirishga;

ishni ko'rib chiqishda qatnashishga;

ishni ko'rib chiqish vaqtida vujudga kelgan masalalar xususida iltimosini bayon etishga, xulosalar berishga;

ma'muriy huquqbuzarliklar uchun tegishli organlar (mansabdor shaxslar) ta'sir ko'rsatish choralarini to'g'ri qo'llanganligini tekshirishga;

ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ish yuzasidan qabul qilingan qarorga yoki shikoyat yuzasidan chiqarilgan qarorga protest keltirishga;

(275-moddaning sakkizinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 20-martdagi O'RQ-531-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 21.03.2019-y., 03/19/531/2799-son)

qonunda nazarda tutilgan boshqa harakatlar qilishga haqlidir.

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 118-moddasi.

276-modda. Dalillar

Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishga oid dalillar har qanday faktik ma'lumotlardan iborat bo'lib, organlar (mansabdor shaxslar) shu ma'lumotlarga asoslanib ma'muriy huquqbuzarlik holati yuz bergan yoki bermaganligini, muayyan shaxsning uni sodir etishda aybdorligini va ishni to'g'ri ko'rib chiqish uchun ahamiyatli bo'lgan boshqa holatlarni qonunda belgilangan tartibda aniqlaydi.

Ushbu moddaning [birinchi qismida](#) nazarda tutilgan ma'lumotlar quyidagi vositalar: ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi bayonnoma, ma'muriy javobgarlikka tortilayotgan shaxsning tushuntirishlari hamda jabrlanuvchining, guvohlarning ko'rsatuvlari, ekspert xulosasi, mutaxassis maslahati (tushuntirishlari), ashyoviy dalillar, ashyolar va hujjatlarni olib qo'yish to'g'risidagi bayonnoma, audio-, videoyozuvlardan va fotosuratlardan iborat materiallar, shuningdek boshqa materiallar bilan belgilanadi.

(276-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2018-yil 29-yanvardagi O'RQ-463-sonli [Qonuni](#) tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 30.01.2018-y., 03/18/463/0634-son — 2018-yil 1-apreldan kuchga kiradi)

277-modda. Dalillarga baho berish

Organ (mansabdor shaxs) dalillarga ishning hamma holatlarini har tomonlama, to'la va obyektiv jamlab tekshirishga asoslangan o'zining ichki ishonchi bilan qonunga amal qilgan holda baho beradi.

Qarang: O‘zbekiston Respublikasi Ma‘muriy sud ishlarni yuritish to‘g‘risidagi kodeksining 73-moddasi.

278-modda. Materiallarni prokurorga topshirish

Basharti ishni ko‘rib chiqish paytida organ (mansabdor shaxs) huquqbuzarlik holatida jinoyat alomatlari bor degan xulosaga kelsa, materiallarni prokurorga topshiradi.

Qarang: O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining 2018-yil 30-noyabrdagi 35-son “Sudlar tomonidan ma‘muriy huquqbuzarlik to‘g‘risidagi ishlarni ko‘rishni tartibga soluvchi qonunlarni qo‘llashning ayrim masalalari to‘g‘risida”gi Qarorining 17-bandi.